

Nieuwe medicatie Inflammatoire darmziekten

Patiënten dag regio Noord

J. Mantel-van Stel
Verpleegkundig specialist

Inhoud

Doel medicatie

Ontwikkeling medicatie

- Proces
- Patent
- Biosimilars
- Beschikbaarheid

Overzicht medicatie

JAK remmers

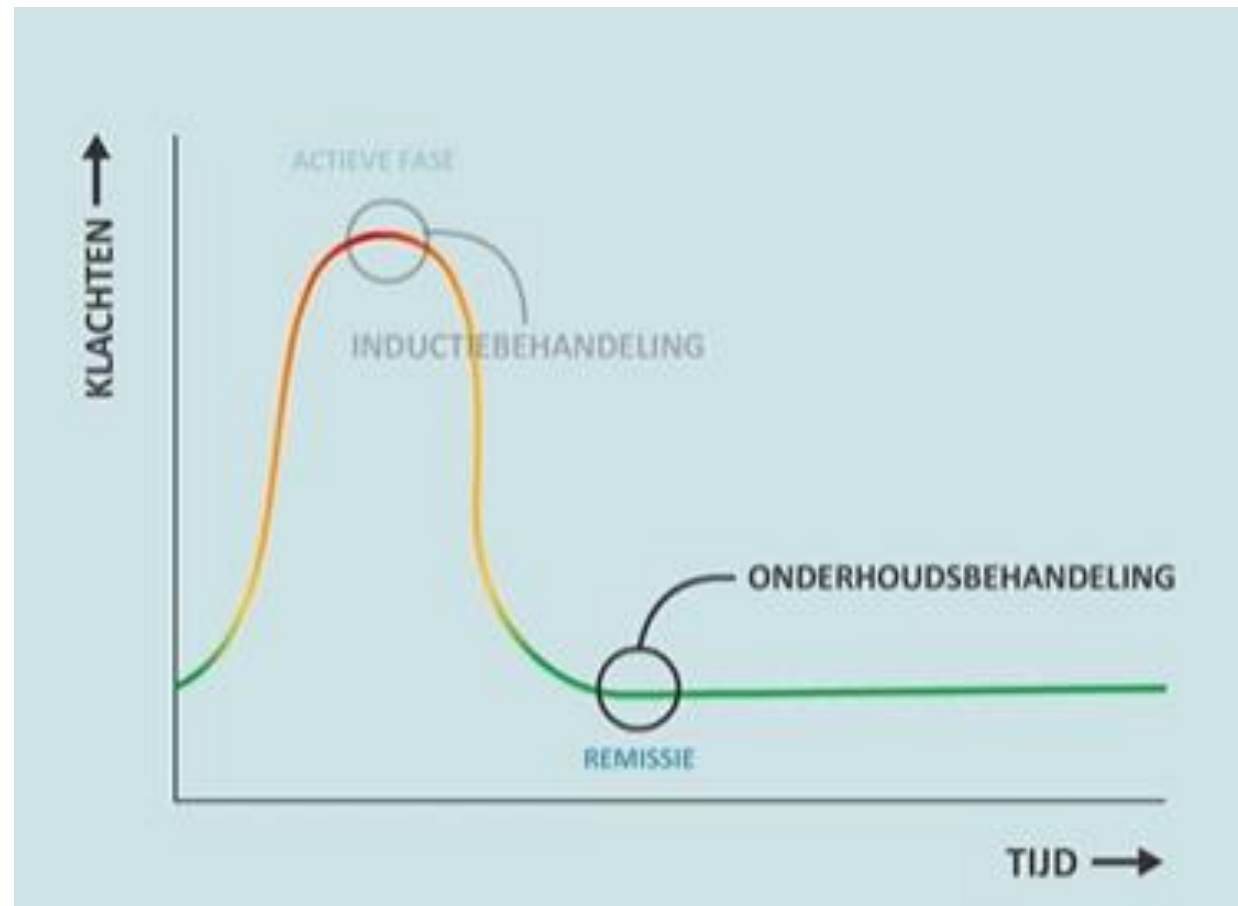
Keuze medicatie

Disclosure

Geen (potentiële) belangenverstrengeling

Medicatie - Doel

Nieuwe medicatie – proces (1)

DE TIJDSLIJN VAN ONDERZOEK NAAR MEDICIJN

Nieuwe medicatie – proces (2)

Aanvraag goedkeuring (European Medicines Agency)

- Kwaliteit
- Veiligheid
- Effectiviteit

Kosten en sluis

Nieuwe medicatie – proces (3)

Patent (eigendomsrecht)

Biosimilars

Beschikbaarheid

- Productie
- Gebrek grondstof
- Toegenomen vraag
- Kwaliteit
- Logistiek
- Financiën

Medicatie

JAK Remmer
Upadacitinib

Morbus Crohn

Stap 4

Colitis Ulcerosa

JAK Remmers

JAK remmers
Filgotinob
Upadacitinib
Tofacitinib

IL23 Remmers
Risankizumab
Ustekinumab

Alpha 4 beta 7 remmer
Vedolizumab

TNF-alfa remmers
Infliximab
Adalimumab

Stap 3

Biologicals (antistoffen)

S1P1 remmer
Ozanimod

IL 23 remmers
Ustekinumab
Mirikizumab

Alpha 4 beta 7 remmer
Vedolizumab

TNF-alfa remmers
Infliximab
Adalimumab
Golimumab

Thiopurine
(Mesalazine)
MTX

Stap 2

Afweerremmers

Thiopurine
Mesalazine

Klysma's
Zetpillen

Stap 1

Bij voorkeur: lokale werking, bijwerkingen
beperken

Klysma's
Zetpillen

Medicatie KMDL

Morbus Crohn

Colitis Ulcerosa

JAK Remmer

*Upadacitinib ***

IL 23 remmer

*Ustekinumab ***

Alpha 4 beta 7 remmer

*Vedolizumab **

TNF-alfa remmers

Infliximab

Adalimumab

Azathioprine

MTX

Stap 3

JAK Remmers

Stap 2

Biologicals (antistoffen)

Stap 1

Afweerremmers

JAK Remmers

*Filgotinob ***

*Upadacitinib ***

*Tofacitinib ***

IL 23 remmer

*Ustekinumab ***

Alpha 4 beta 7 remmer

*Vedolizumab **

TNF-alfa remmers

Infliximab

Adalimumab

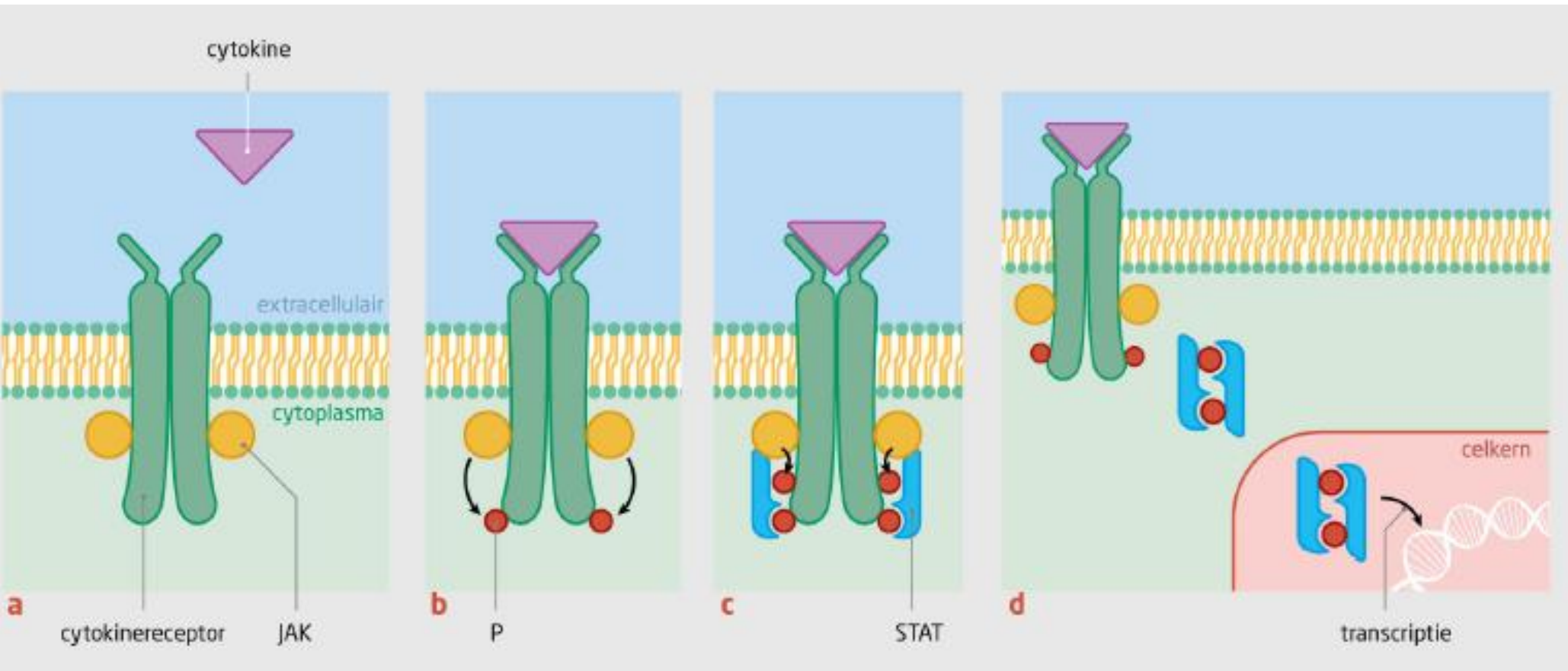
Mesalazine

Azathioprine

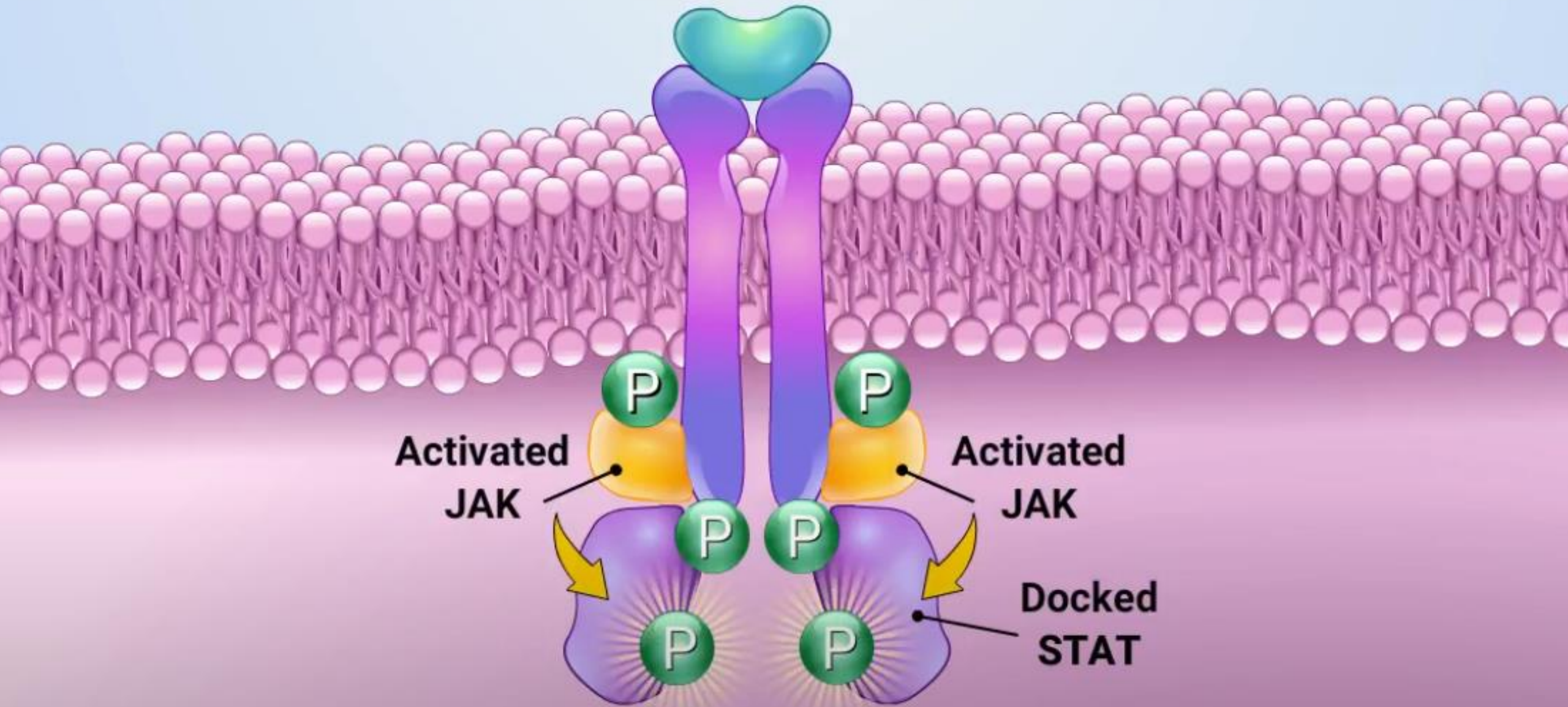
* Off-label 2^e + 3^e lijn

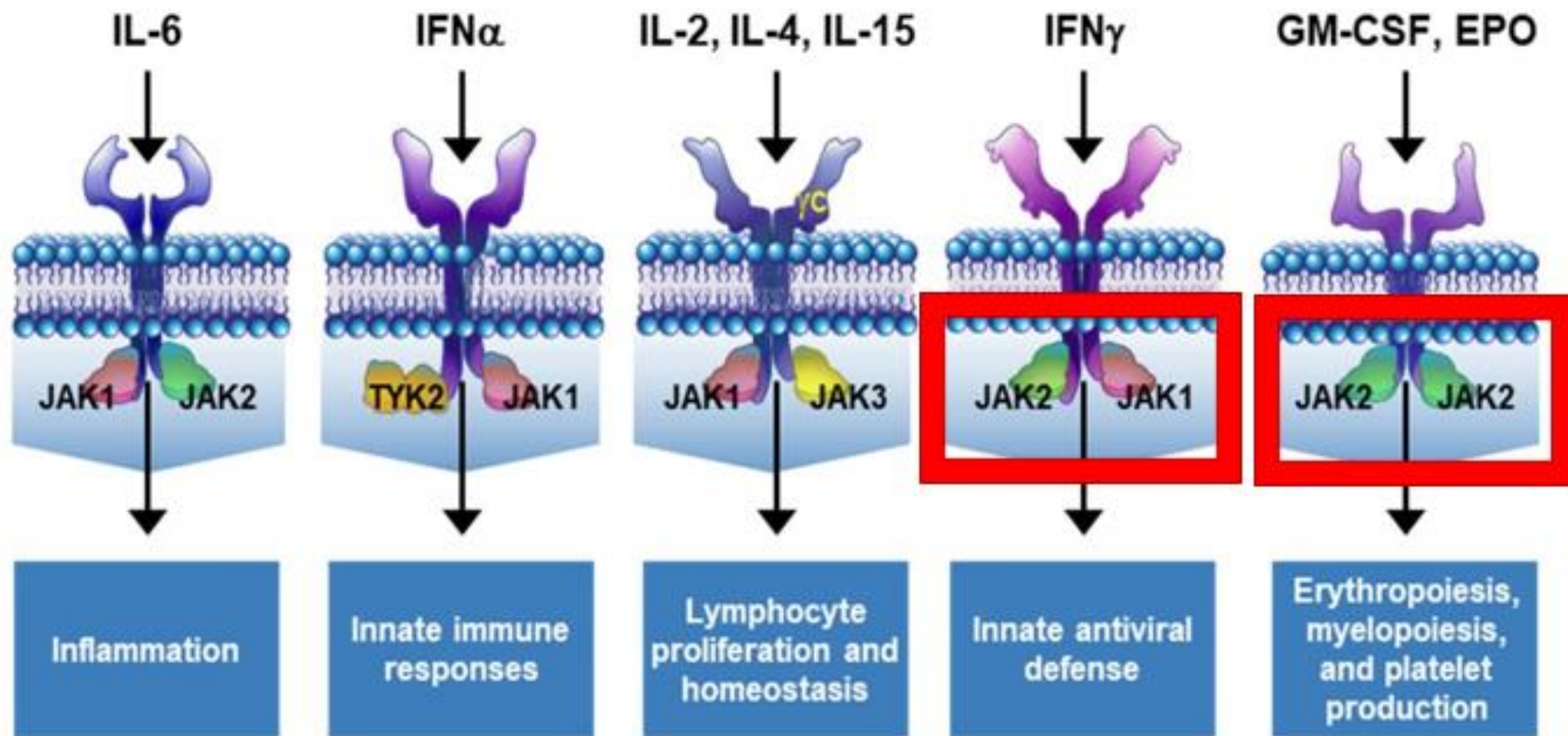
** Off-label 3^e lijn

Nieuwe medicatie - IBD

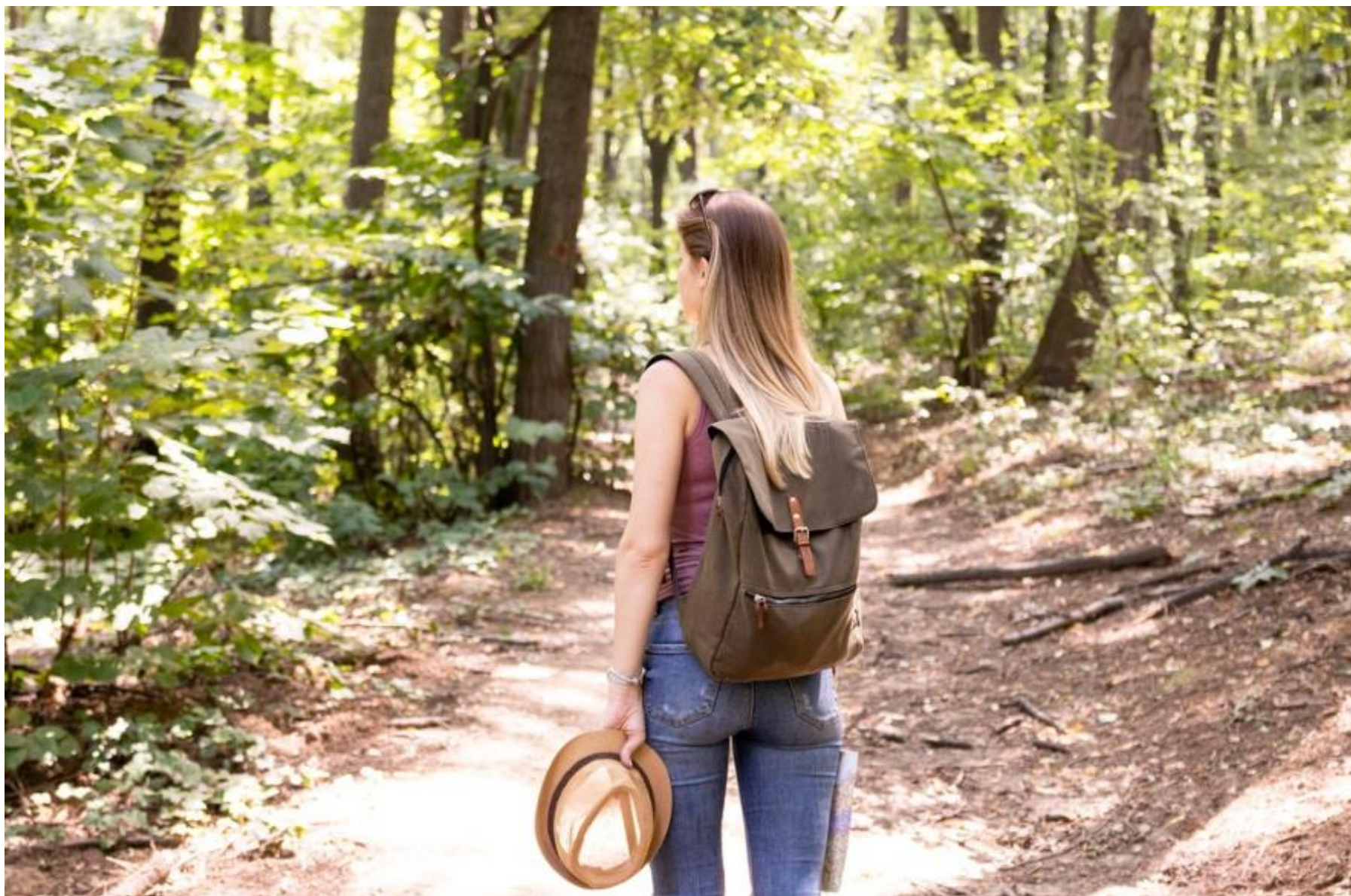
Normal JAK-STAT pathway

Nieuwe medicatie – Jak remmers

<u>Filgotinib</u> JAK 1	Colitis Ulcerosa
<u>Upadacitinib</u> JAK 1 Enige mate JAK 3	M. Crohn Colitis Ulcerosa
<u>Tofacitinib</u> Jak 1 Jak 3	Colitis Ulcerosa

Keuze medicatie

Voorschrijver: behandeling op maat

- Ernst ziekte
- Lokalisatie ziekte
- Voorkeur patiënt
- Leeftijd
- Voorgeschiedenis/nevendiagnoses
- Kinderwens/zwangerschap
- Wetenschappelijke onderzoeken
- Ervaringen met geneesmiddel

MDO

Samen beslissen

Screening infectie ziekten

Screening

- Tuberculose
- Hepatitis B, C, CMV en EBV
- Mazelen
- HPV (Humaan pappilloma virus)
- HIV (Humaan immunodeficiëntievirus)
- Waterpokken

Toekomstige reizen

Vaccinaties

Preventie, soms behandeling

Vragen

Bronnen

Artikelen

- Artikel 'Doelmatig gebruik van nieuwe geneesmiddelen Dankers et. al. Tijdschrift de verpleegkundig specialist jaargang 18, december 2023.
- Laar, M.A.F.J. van de, Hoentjen, F. & Bing Thio, H. Nieuwe stap in behandeling van immuunziekten. *Ned Tijdschr Geneeskd.* 2019;163:D3569

Websites

- Aanvraag patent: [Octrooi aanvragen \(rvo.nl\)](https://rvo.nl)
- [Sluis voor dure geneesmiddelen | Over ons | Zorginstituut Nederland](#)
- Werking JAK stat: [Mechanism of Action of JAK Inhibitors \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)
- www.proefpersonen.nl
- Kosten nieuwe geneesmiddelen: [Wat kost onderzoek en ontwikkeling van een medicijn? | NTVG](#)
- Wet en regelgeving geneesmiddelen onderzoek: [Wetten en regels | ICON Geneesmiddelenonderzoek](#)
- Informatie DEC: [Dierexperimentencommissie \(DEC\) | Centrale Commissie Dierproeven](#)

Overig

Afbeelding slide 3 (nieuwe medicatie) [IBD - Behandeling bij colitis ulcerosa | Cyberpoli](#)

Afbeelding 1^e, 15^e en 17^e slide gegenereerd met behulp van [ChatGPT - Afbeelding Generator](#)

Afbeelding slide 10: [Nieuwe stap in behandeling van immuunziekten | NTVG](#)

Medicatie auto immuun aandoening (1)

	RA	PsA	PsO	r-ax SpA	nr-ax SpA	Uveitis	M. Crohn	CU
Anti TNF								
Adalimumab	X	X	X	X	X	X	X	X
Etanercept	X	X	X	X	X			
Golimumab	X	X		X	X	X		X
Certolizumab	X	X	X	X	X	X		
Infliximab	X	X	X	X	X		X	X
IL12/23								
Ustekinumab		X	X				X	X
IL17								
Secukinumab		X	X	X	X			
Ixekizumab		X	X	X	X			
Bimekizumab		X	X	X	X			
Brodalumab			X					

Medicatie auto immuun aandoening (2)

	RA	PsA	PsO	r-ax SpA	nr-ax SpA	Uveitis	M. Crohn	CU
IL23								
Guselkumab		(X)	X				X	X
Risankizumab		X	X				X	X
Tildrakizumab			X					
JAK REMMER								
Upadacitinib	X	X		X	X		X	X
Tofacitinib	X	X		X				X
Baricitinib	X							
Filgotinib	X							X
Overig								
Apremilast Vedolizumab		X	X				X	X

IBD en drugs

Cannabis: wereldwijd 15-40% IBD patiënten

- Behoeftte andere medicijnen verminderen
- Eetlust vergroten
- Pijn verminderen

Review: effect niet duidelijk aangetoond

- Geen rustige ziekte bij cannabis ttv opvlamming
- Geen beschermende dosis bekend

Resultaten kleinere studies

- Gewichtstoename
- Algemeen welzijn

LET op! Camouflage klachten

IBD en roken

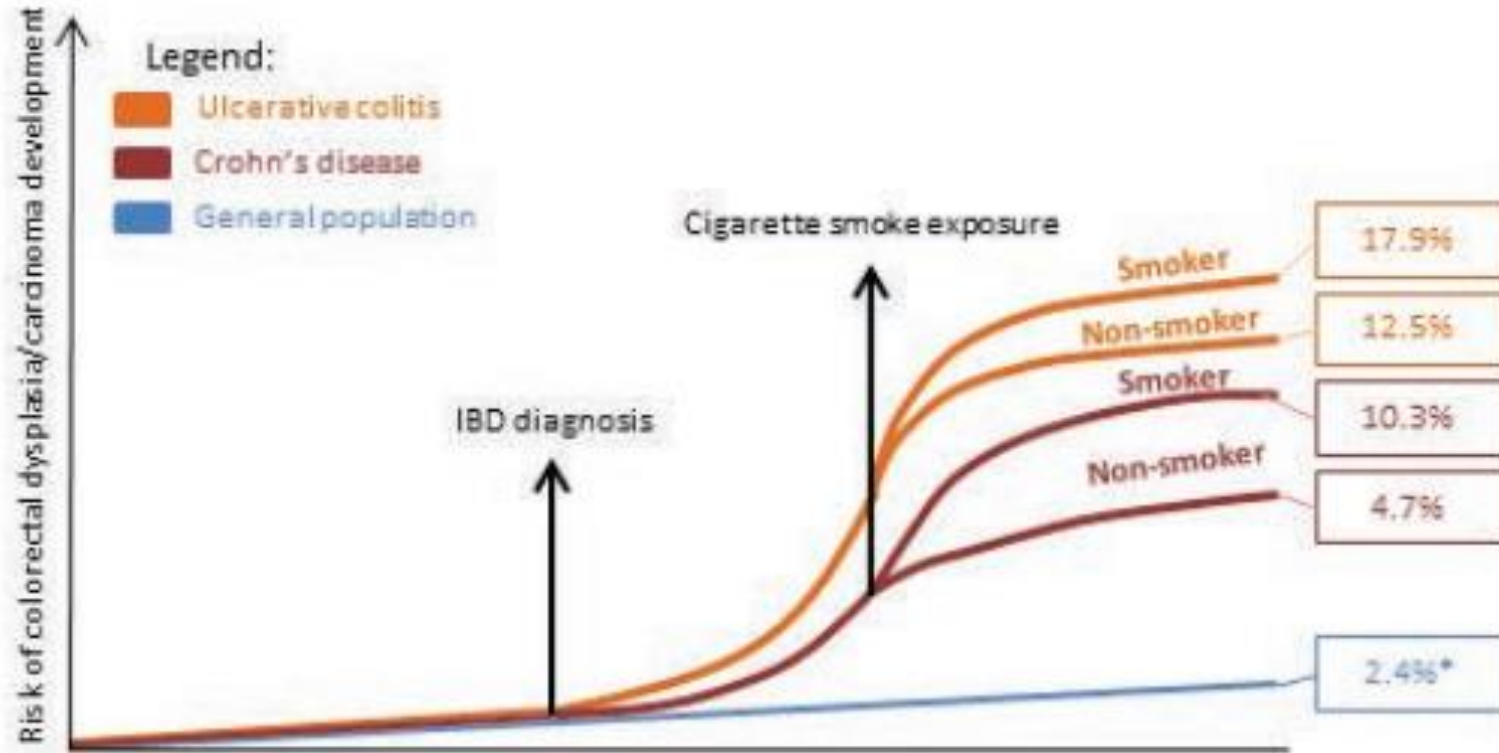

Figure 2. Schematic overview of colorectal neoplasia incidence

**Estimate based on outcomes of the Dutch bowel cancer screening program, describing incidence rates large polyps and colorectal cancer*

This is a schematic representation. No statements can be made about the order of IBD development and cigarette smoke exposure.

Risico maligniteit JAK remmer

- Geen verschil in risico op kanker in onderzoek tussen tofacitinib, verschillende biologicals en placebo.
- Ttv inzoomen op verschil tofacitinib en Anti TNF: bij behandeling tofacitinib iets verhoogd risico tov anti TNF.

Bezzio et al, 2023 Cancer Risk in Patients Treated with the JAK Inhibitor Tofacitinib: Systematic Review and Meta-Analysis